

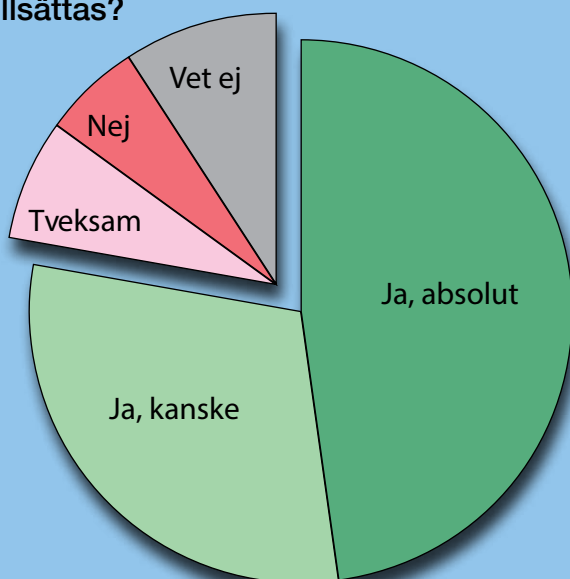
Massivt stöd för dödshjälp i Sverige

I september 2020 lät RTVD analys- och undersökningsföretaget Novus göra en undersökning av den svenska allmänhetens inställning till dödshjälp.

- Åtta av tio är positiva till frivillig dödshjälp när allt hopp är ute
- Åtta av tio är för en parlamentarisk utredning om möjlighet till frivillig dödshjälp

Flera år har gått sedan den senaste opinionsundersökningen om frivillig dödshjälp. Alla tidigare undersökningar har visat att en majoritet av det svenska folket

Anser du att en parlamentarisk utredning om möjlighet till dödshjälp bör tillsättas?

ställer sig bakom rätten till frivillig dödshjälp. Under det senaste året har ämnet änyo blivit aktuellt i media och debatten är livlig i såväl radio, TV och tidningar som i sociala medier. För att spinna vidare på detta intresse lät vi göra denna undersökning som först beskrev Oregonliknande kriterier för att få assisterat döende (obotlig sjukdom, svår smärta, nära förestående död) och sedan ställde följande tre frågor.

- Anser du att assisterat döende skall bli möjlig för människor som uppfyller villkoren ovan?
- Anser du att en parlamentarisk utredning om möjlighet till dödshjälp bör tillsättas?
- Skulle du kunna tänka dig att själv utnyttja dödshjälp?

Resultatet i sammanfattning:

- Totalt är åtta av tio positiva till assisterat döende.
- Till dem som anser att assisterat döende borde bli möjligt gavs möjlighet att motivera sitt svar. Vanligaste svaren vi då ser handlar om att minska lidande och att ingen ska behöva lida, följt av att alla har rätten att bestämma själva och att det är humant.
- Även de som inte tycker att assisterat döende borde bli möjligt eller är tveksamma gavs möjlighet att

motivera sitt svar. Här handlar främst svaren om att det skulle kunna missbrukas, att någon kan känna sig tvingad eller pressad, och etiska/moraliska tveksamheter.

- Totalt svarar nästan åtta av tio att en parlamentarisk utredning absolut eller kanske bör göras (78 %).

Håll reda på begreppen

Dödshjälp är ett komplext och emotionellt ämne så det är viktigt att använda konsekventa och neutrala begrepp. Följande bakgrundsinformation gavs till de som skulle svara på undersökningen:

Statens medicinsketiska råd, Smer, har gett ut en rapport om dödshjälp (Smer 2017:2), där det tydliggörs vad som är faktabaserade ståndpunkter i debatten och vad som är åsikter grundade i värderingar.

- **Dödshjälp** är samlingsnamnet för åtgärder i vården där en patient får en dödlig dos medicin.
 - *Utför patienten själv handlingen kallas det **assisterat döende***
 - *Görs det av en läkare kallas det **eutanasi***
 - *Att avstå från livsuppehållande behandling är enligt Smer **inte dödshjälp**.*
- På frågan om du själv skulle kunna tänka dig att utnyttja dödshjälp svarade 50 % ja, 36 % var osäkra och 14 % svarade nej. Störst andel som *inte* kunde

tänka sig dödshjälp återfanns, något oväntat, bland de yngsta, 18-29 år (28 %) och de äldsta, 80-84 år (27 %).

- Den äldsta gruppen, 80-84 år, tenderade också att vara mindre positiva än genomsnittet till att tillåta assisterat döende (68 % jämfört med 80 %).

I ett pressmeddelande som skickades ut i samband med

Så gjordes undersökningen

Novus använder sig av en Sverigepanel bestående av ca 40 000 slumpmässigt rekryterade deltagare som är riksrepresentativ avseende ålder, kön och region. Ett urval ur panelen dras. Dessa får en inbjudan till undersökningen via e-post. När minst 1 000 personer har svarat kan databearbetningen påbörjas.

1 147 personer deltog i vår undersökning som pågick mellan 3 och 10 september 2020. Svarsfrekvensen var 65 % (alltså hade ungefär 1 765 fått enkäten). Vid 1 100 svar är den så kallade felmarginalen som mest endast ca 3 %.

undersökningen gav RTVD:s ordförande **Staffan Bergström** följande uttalande: "Mot bakgrund av detta tydliga resultat är det helt orimligt att regeringen fortsätter att ducka för frågan. En parlamentarisk utredning bör tillsättas nu."

Pressmeddelandet publicerades hos nyhetsbyrån Cision och uppmärksammades i bland annat Svenska Dagbladet, Dagens Medicin, Läkartidningen och Dagens Juridik.

Ellis Wohlner